

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odnośnikiem do domu i na prowincji rocznie Mk. 21, półrocznie Mk. 10.50, kwartalnie Mk. 5.25, miesięcznie Mk. 1.75. Zagranicą kwartalnie Mk. 6.

Piątek, 14 grudnia 1917 r.

CENA OGŁOSZEŃ: Na stronie 1-iej i w tekturze mk. 1.75 f. za wiersz pet. jedno-linowy. Nekrologia i Reklamy 75 f. za wiersz pet. Ogłoszenia: zwyczaj, 50 f. za wiersz pet. Drobne po 7 f. za wiersz

Nowa taktyka.

O ile wnosić można z nowych prądów, jakie się obecnie ujawniły w obozie koalicji, uporeczywe jej dążenia do prowadzenia wojny aż do ostatecznego zwycięstwa uległy zmianie. Chciałoby się być może, że jest to tylko nowa taktyka, mająca na celu weciągnięcie Rosji z powrotem do wojny. Z drugiej strony niepodobna przypuszczać, by ambasadorowie koalicji i mocarstw centralnych, przebywający, jak się okazało, stale w Petersburgu, nie wyczuli powszechnie panującego w Rosji pragnienia pokoju za wszelką cenę i absolutnej niezdolności armii rosyjskiej do wznowienia walki w wielkim stylu. Prawdopodobniej rządu koalicyjnego, ogłoszawszy, że pod żadnym pozorem nie uznają rządu maksymalistów, chcą go obalić, by z nowym rządem nawiązać ściślejsze stosunki, być może w szczytnym zamiarze nawiązania rokowań pokojowych, co wskazuje ogólna sytuacja polityczna, między innymi grożąca kolonialnym państwom Europy utratą wszelkich wpływów w Azji środkowej i południowej na rzecz Japonii. Domysł ten potwierdza depecha, omawiająca uchwałę konferencji paryskiej, na której, między innymi, Francja zaproponowała Japonii szereg znacznych koncesji w Indochinach za pomoc, udzieloną koalicji przez wojska japońskie na frontach macedońskim i włoskim.

Przeciw temu układowi zaprotestowały Stany Zjednoczone, nie życzące sobie umocnienia wpływów japońskich w południowej Azji i wogóle na wyspach oceanu Spokojnego. Pogłębiło to rozdział między Japonią a wielką oceanową Republiką. Kto wie, czy zbrojenie się Unji północno-amerykańskiej nie ma głównie na celu tamowanie wpływów Japonii w Azji, czy wypowiedzenie obecnie wojny przez Stany Zjednoczone, Austro-Węgrom, Turcji i Bułgarii nie było tylko pozorem, maskującym istotne zamiary Wilsona. Tu zwrócić należy uwagę, że sojusz anglo-japoński stracił już swoją aktualność od chwili, w której wskutek rewolucji, Rosja przestała być niebezpieczną sąsiadką Japonii. Bądź co bądź, na Dalekim Wschodzie powoli, ale coraz wyraźniej, wysuwa się kwestia doniosłej wagi dla państw zachodnich, zwłaszcza Francji i Anglii, groźna dla najważniejszych ich interesów ekonomicznych, która może skłonić je do zlikwidowania wojny w Europie.

Wogóle wieści, napływające z Rosji jakakolwiek drogą wobec panującego tam chaosu przyjmować należy z wielką rezerwą. Dotyczy to i nowej taktyki koalicji w Petersburgu, o której biura i agencje telegraficzne donoszą, jakoby miała na widoku przez podburzanie okręgów kresowych przeciw maksymalistom obalenie ich rządów w Rosji. Na pierwszy plan wysunięto Ukrainę, której niezależność polityczną koalicja uznaje i podburza ją przeciw wielkorosom, by przy pomocy wojsk ukraińskich i kozaków obalić rząd Lenina i Trockiego — a następnie wznowić na froncie wschodnim działania wojenne. Gdyby się zaś to nie udało i pragnienie pokoju w Rosji okazało się powszech-

nem pragnieniem ludu rosyjskiego i wojska, to koalicja jest gotowa do nawiązania pokojowych rokowań i ożyczenia z rządem rosyjskim, ale takim, który cieszyć się będzie ogólnym uznaniem i zaufaniem narodu rosyjskiego. Tak przynajmniej wyraził się ambasador francuski Noulain. Nam się jednak zdaje, że żaden rząd, któryby był przeciwnym zawarciem natychmiastowego pokoju, nie utrzyma się przy władzy ani dwudziestu czterech godzin. Widoki zaś powszechnego pokoju coraz widoczniej zyskują na prawdopodobieństwie, bo bądź co bądź, wycofanie się Rosji z wojny powszechnej zniweczyło pierwotne plany koalicji, czyniąc i dla niej pokój porozumiewawczy jedynym wyjściem z zawilej sytuacji.

St. Łp.

Sprawy polskie.

Rząd Królestwa Polskiego przejął już dwa departamenty T. Rady Stanu, przekształcając je na ministerja. Z ośmiu członków gabinetu, dwaj mają obecnie najrozleglejszy zakres władzy, gdyż w tych dziedzinach, które objęli, stworzono najwięcej komórek organizacyjnych. Oświata i sprawiedliwość mają już więc swoje ministerja, sześciu pozostałych ministrów rozpoczyna ciężką i znużającą pracę organizowania swych ministerjów.

Zakres władzy komisji przejściowej T. Rady Stanu został obecnie zmniejszony wskutek przejścia przez rząd Królestwa dwóch departamentów, inne departamenty, aczkolwiek nie są jeszcze objęte przez ministrów i dyrektorzy w dalszym ciągu urzędują, to jednak należy oczekiwać, że w tych dniach i departamenty jako takie, zależne od T. Rady Stanu, przestaną istnieć w obecnej postaci i przekształcą się na ministerja.

Dotychczas jeszcze nie ustalono stosunku nierozwiązanej dotąd komisji przejściowej do rządu i sposobu zwinienia komisji, która zależy obecnie od Rady Regencyjnej. Nie wiadomo, czy komisja przejściowa istnieje będzie do czasu zwołania Rady Stanu, czy też nastąpi stopniowe jej zlikwidowanie. Pewne wątpliwości naszczęca prawne istnienie Tymczasowej Rady Stanu, bo jakkolwiek członkowie jej podali się swego czasu do dymisji, jednak instytucja ta nie jest przez rządy okupacyjne skasowana.

Na pierwszym posiedzeniu Rady ministrów, które odbyło się dnia 11 b. m., po inauguracyjnym przemówieniu p. prezydenta ministrów, przystąpiono do przedyskutowania głównych zarzysów organizacji rządu i podstawowych punktów programu. Poza tem Rada ministrów zajmowała się kwestjami bieżącymi, a przede wszystkim sprawą internowanych legionistów.

Wezorał w południe odbyła się prezentacja gabinetu ministrów Radzie Regencyjnej. O godz. 12 na zamku królewskim zebrał się wszyscy ministrowie z prezesem gabinetu, p. Janem Kucharzewskim na czele. Kiedy członkowie Rady Regen-

cyjnej w otoczeniu wszystkich urzędników gabinetu cywilnego weszli do sali recepcyjnej, gdzie już oczekiwali ministrowie, prezes, p. Jan Kucharzewski, przedstawił swój gabinet Radzie Regencyjnej, poczem wygłosił stosowne przemówienie, na które odpowiedział członek Rady, Józef Ostrowski.

Ministrowie strzymali już dokumenty nominacyjne, podpisane przez Radę Regencyjną.

Posiedzenia gabinetu ministrów odbywać się będą w zamku.

Niebawem mają nastąpić nominacje wiceministrów. Na wiceministra opieki społecznej i pracy upatrzony jest sędzia Stanisław Patek, a na wiceministra aprowizacji — p. Janusz Machnicki, zastępca dyrektora krajowej centrali zbożowej.

Artur Grottger.

Na wielkim szlaku naszej martyrologii porozbiorowej Artur Grottger świeci, jak gwiazda pierwszej wielkości. Któż bowiem z naszych artystów plastyków odczuł silniej i głębiej męczeństwo narodu, nad którym znęcał się w sposób iście bestjałski ślepacze caratu rosyjskiego, tego typu, co osławiony Murawiew, Trepow i wielu, wielu innych satrapów za to jedynie, że naród nasz wierny tradycjom i wierze ojców, przekazywanym z pokolenia w pokolenie, nie dał się wynarodowić i bezcześcić. Dość wspomnieć „Polonię” i „Lituanję” Grottgera, by zrozumieć za co i dla czego imię Grottgera budzi czesć w narodzie naszym i otoczono jest aureolą sławy. W obrazach tych mieści się tyle poezji, taka moc uczucia, że są to nie obrazy, lecz całe poematy, przemawiające wymownie do duszy polskiej. Bo też w talentcie Grottgera zawarły się dwa pierwiastki, rzadko spotykane w jednej osobie: poezja i sztuka. One to nadały pracom Grottgera owe cechy niezrównanych arcydzieł, dzięki którym imię jego zestawia nam wolno z Matejka, albowiem oba te talenta uzupełniają się nawzajem. Matejko w swoim „Grunwaldzie” dał wymowny wyraz sławie naszego narodu Grottger — jego cierpieniom.

Artur Grottger urodził się w Otyńkowicach w Galicji w roku 1837 dnia 11 listopada z oca Józefa b. oficera wojsk polskich i matki Krystyny z Chodźków. Pierwsze lata swej twórczości artystycznej spędził w Krakowie i Lwowie, gdzie zasłynął jako batalista. Zwłaszcza zwrócił na niego uwagę obraz „Atak ułanów”. Później wyjechał do Wiednia i Paryża, gdzie wystawił prace swą większych rozmiarów „Wojna” kupioną przez cesarza Franciszka Józefa za 30,000 ft.

Pozwoliło to Grottgerowi, który już cierpiął na gruźlicę, wyjechać na południe Francji do Pau dla poratowania zdrowia. Nieublagana jednak zabójcza choroba rozwijała się w dalszym ciągu, aż wreszcie przecięła pasmo jego dni 13 grudnia 1867 roku. Wielki artysta zgasił w siłę wieku licząc zaledwie lat 30. Talent jego nie zdołał się rozwinąć w całej pełni, bo umierał, że zajął tak wspaniale.

Choroba piersiowa tamowała poleć jego twórczości i przeszkadzała mu w pracy.

Dziś cała Polska czele pamięć Grottgera składając hołd jego cieniowi w 50-tą rocznicę zgonu. Warszawa przygotowała szereg nroczywości grottgerowskich, które rozpoczęły się nabożeństwem w archikatedrze o godzinie 10 i pół rano z udziałem „Lutni” i artystów Opery.

Następnie odbyło się odsłonięcie tablicy pamiątkowej na gmachu Zachęty i otwarcie wystawy grottgerowskiej.

Wieczór w Filharmonji rozpoczął się o godz. 8-iej wiecz. odczytem Wojciecha Kossaka. Sala będzie przepiękna.

Wystawa grottgerowska, otwarta będzie przez dni kilka, aby umożliwić szerszemu ogółowi zapoznanie się z całokształtem prac wielkiego artysty.

Tablice pamiątkowe, poświęcone mistrzom sztuki malarskiej: Grottgerowi, Matejce i Chełmońskiemu, wmurowane nad głównym wejściem gmachui Zachęty posiadają wykute napisy następujące:

JAN MATEJKO
1838—1893
ARTUR GROTTGER
1837—1867.
JOZEF CHELMONSKI
1850—1914.

Z Rady Miejskiej.

Wczora jżc posiedzenie Rady Miejskiej otworzył prezes T. Sułowski w obecności 34 radnych.

Przewodniczący oznajmił, iż do przyjdun wpłynął nagły wniosek, aby Rada Miejska upoważniła Komisję skarbową do zaniechania przyjmowania nowych prób o subwydła po zakończeniu drugiego czytania budżetu.

W sprawie tej zabierają głos radni: dr. Konic i Sachs.

Z kolei przewodniczący odczytuje wniosek Lichtensteina i Gralaka, aby w dziale wpływów znieść podatek od biletów tramwajowych. Poddany pod głosowanie wniosek ten nie przeszedł. Również upadł wniosek, aby skreślić pozycję mk. 8000, przewidywaną za świadectwa na handel uliczny.

Wniosek, aby uprawnili Radę Miejską do zaciągnięcia pożyczki w sumie 18 milionów, został przyjęty.

W kwestji wydatków w tytule I (Oddział finansowy i podatkowy), przewodniczący poddaje pod głosowanie dwa wnioski dotyczące wprowadzenia po tego tytułu specjalnej sumy na podwyżki dla pracowników i robotników miejskich z uwzględnieniem 8 godzinnego dnia roboczego.

Po zarządzeniu głosowania imiennego większość radnych oświadczyła się za wprowadzeniem pożyczki mk. 400,000 przeznaczanej na projektowaną podwyżkę.

Nadburmistrz Skulski oświadcza, iż wkrótce Magistrat zacznie wypłacać dodatki drożyzniane urzędnikom Magistratu, w granicach sum, uchwalonych przez Radę Miejską.

Następnie po przegłosowaniu przyjęto wydatki tytułu I w sumie mk. 544,200, II-go mk. 2,370,90, III-go mk. 29,000; IV-go 30,000 mk. i tytułu V-go w sumie 49,000 mk.

W ten sposób ogólne wpływy wynoszą mk. 25,650,496, wydatki zaś mk. 3,012,151.

Ze zgłoszonych następnie wniosków ogólnych, aby I-szy Rada Miejska poleciła Magistratowi skasować podatki od widowisk i zabaw na cele kulturalne, społeczne i zawodowe — upadł. Drugi zaś (rad. Lichtensteina), aby Rada Miejska poleciła Magistratowi przedsięwziąć kroki w celu zniesienia podatku monopolewego od zboża, — został zaakceptowany.

Również i trzeci wniosek rad. Hertza, aby wprowadzono do budżetu wartość komornego z lokale zajęte przez władze okupacyjne, został przyjęty.

Wniosek, dotyczący zmonopolizowania handlu kartami i księgami meldunkowymi, przekazano Komisji do spraw ogólnych.

Przewodniczący oznajmia, że drugie czytanie budżetu zostało ukończono i zwraca się z prośbą do Komisji Skarbowej o przygotowanie materiału do 15 stycznia do trzeciego czytania budżetu na rok 1918-19. Zasadzamy następnie obecnych z uchwałą Magistratu wyasygnowania 70000 mk. na przebudowę 3-oh studzien na terytorium gazowni, które — na zasadzie § 7 Umowy — narazie pokryje Konsorcjum.

Radny Weiss proponuje, aby koszty wspomnianych robót pokryte były z kar ściąganych przez Gazownię.

Lawnik inż. Dyllen wyjaśnia, że roboty są bardzo pilne, gdyż brak wody grozi niebezpieczeństwem gazowni.

W rezultacie rozpraw — suma 70,000 mk. na roboty około przebudowy studzien gazowni — została zatwierdzona.

Następnie przewodniczący otwiera dyskusję nad wnioskiem Magistratu w sprawie ustalenia, od kiedy mają obowiązywać etaty nauczycielstwa, uchwalone przez Radę Miejską w dn. 3-go czerwca r. b.

Zabierają głos radni: Jesse, Holenderski, ks. Albrecht, Szwańcer, Russak, Lichtenstein i dr. Konic.

Na skutek zarządzonego głosowania przechodzi wniosek, aby pensje wypłacać od 1-go kwietnia.

Z kolei zostaje zatwierdzony wniosek Magistratu dotyczący podatku reparycyjnego w sumie 440,000 mk.

Wobec wyczerpania porządku obrad przewodniczący o godz. 9 wiecz. zamyka posiedzenie.

Wyjaśnienie.

Proszeni jesteśmy o zamieszczenie poniższego wyjaśnienia:

Od pewnego czasu ukazują się w piśmie miejscowych wiadomości, iż Magistrat ma wypłacić nauczycielom szkół miejskich, jakoby zapomogę drożynianą — 192 tysiące marek. Suma ta pokazuje, więc wielu uważa nauczycieli za szczęśliwych wybrańców losu, a Magistrat za czułego opiekuna nauczycieli i szkolnictwa.

Otóż w tej sprawie należy się dać kilka słów wyjaśnienia.

Nauczyciele szkół miejskich do 1 kwietnia 1916 r. otrzymywali pensję z kasy miejskiej w rublach, ale od 1 kwietnia 1916 r. zamieniono walutę rublową na marki i policzono markę po 59 kopiejek, tak, że do 1 kwietnia 1917 roku nauczyciele otrzymywali pensje w stosunku 170 fenigów za rubla, gdy urzędowy kurs marki był 46 kopiejek, rubla — 216 fenigów, a miejscowy kurs po 40 kopiejek za markę i niżej.

Przy takiej zamianie waluty nauczyciele ponosili znaczne straty, bo na każdym stu rublach tracili do 80 marek. Reklamowali więc w Magistracie. Obiecywano im wyrównanie kursu, zapomogi drożyniane i t. p., ale rok cały upłynął, a nauczyciele nie tylko nie dostali, ale wskutek niewłaściwych obliczeń Magistratu, nie dopłacono im od 300 do 600 mk. każdemu.

W roku bieżącym nauczyciele wystąpili w tej sprawie do władz okupacyjnych i te nie tylko przyznały słuszność nauczycielom, ale poleciły tę sprawę uregulować.

Sprawa weszła do Rady Miejskiej i Rada również przyznała nauczycielom słuszność i poleciła Magistratowi zatrzymane nauczycielom pieniądze wypłacić.

Magistrat urzędnikom swoim podwyższył pensje, wydał zapomogi drożyniane, a nauczycielom nie może dotąd wypłacić zatrzymanych im ich własnych pieniędzy i pozwala głosić, że tak pokazała sumę wypłaca nauczycielom, jako zapomogę.

Kronika

— Z Rady miejskiej. Następne posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się w środę dnia 19 grudnia, będzie ono poświęcone rozpatrywaniu i zatwierdzeniu budżetu na rok 1917/18.

— Miejski urząd statystyczny miesiąc się będzie od 1 stycznia przy ul. Piotrkowskiej nr. 6, obok kasy podatkowej i dniem tym rozpocznie swa działalność.

Oprócz reestracji ruchu ludności, urząd statystyczny zbierać będzie również wszelkie dane, związane z działalnością zarządu miejskiego, oraz rejestrować wszelkie objawy życia artystycznego i kulturalnego miasta.

Na kierownika urzędu statystycznego powołano wychowawcę politechniki petersburskiej p. Garnego.

Posiedzenie członków odbędzie się jutro.

— Centralna komisja ratowania dzieci. Dzięki uzyskaniu znaczniejszej ofiary pieniężnej od amerykańskiego Czerwonego Krzyża na akcję ratownictwa dzieci polskich bez różnicy wyznania, powstała przy Radzie Głównej Opiekuńczej „Centralna komisja ratowania dzieci”, której celem jest niesienie pomocy instytucjom i zakładom, opiekującym się dziećmi do lat 10-ciu.

Komisja ratowania dzieci przy Łódzkiej Okręgowej Radzie Opiekuńczej, działająca, jako organ wykonawczy Centralnej komisji, wezwwała wszystkie instytucje, opiekujące się dziećmi do lat 10-ciu, do zgłaszania się celem zapisania ich w poczet instytucji subwencjonowanych, komunikując, że udzielanie zapomóg odbywać się będzie na warunkach następujących:

1. Zapomogi pieniężne lub w naturze udzielane będą na żywnienie dzieci miast i okręgów fabrycznych do lat 10-u, w celu umożliwienia dalszej egzystencji zakładom i instytucjom opiekującym się dziećmi tej kategorii, z tem jednak zastrzeżeniem, że zapomogi komisji nie wpłyną na zmniejszenie się ofiarności publicznej, ani też innych dochodów miejscowych, na których instytucje te dotychczas byt swój opierały.

2. Zapomogi komisji winny być użyte wyłącznie na żywnienie dzieci, oraz zapewnienie im opieki sanitarnej. Koszta administracyjne instytucji mają być bezwarunkowo pokrywane ze środków miejscowych.

3. Komisja ratowania dzieci będzie wspomagała tylko te instytucje i zakłady, które poddadzą się kontroli komisji, oraz zobowiążą się do przestrzegania jej regulaminów.

4. Instytucje, oraz zakłady subwencjonowane przez komisję ratowania dzieci winny przysyłać jej szczegółowe sprawozdania z użycia zapomóg (według ustalonych formularzy) najpóźniej do dnia 5 każdego miesiąca, pod rygorem cofnięcia zapomogi.

— Z Łódzki. Miejscowej Rady Opiekuńczej. Z nadesłanego nam sprawozdania kasowego za m. październik 1917 r. okazuje się, że przychód w tym okresie czasu stanowią następujące pozycje:

Od Rady Głównej Opiekuńczej: na pokrycie budżetu, mk. 40,000, z funduszu Veveyskiego mk. 22,566,35, z reparycji sum z kwesty mk. 28,000, zwrot pożyczek mk. 900,70, ofiary mk. 84,85. Razem mk. 86,541,90.

Rozchód zaś wynosi: Na wyżywienie dzieci mk. 41,440, na zapomogi dla schronisk mk. 1,660, na zapomogi dla tanich kuchen mk. 15,088, na pożyczki dla inteligencji za pośrednictwem Stowarzyszeń mk. 11,678, na drobne zapomogi mk. 2,755, Zwrot kosztów przewozu odzieży mk. 40,70. Wydatki administracyjne mk. 1,474,49. Zwrócono funduszom specjalnym marek 12,425,71. Razem mk. 86,541,90.

Sprawozdanie kasowe za m. listopad 1917 r. wykazuje:

Przychód: Od Rady Głównej Opiekuńczej: na pokrycie budżetu marek 40,500, z reparycji sum z kwesty mk. 28,000, zwrot pożyczek mk. 1,758, ofiary 2,010,80. Razem mk. 66,768,80.

Rozchód: Na wyżywienie dzieci mk. 45,440, na zapomogi dla schronisk mk. 1,660, na zapomogi dla tanich kuchen mk. 1,638, na pożyczki dla inteligencji za pośrednictwem Stowarzyszeń mk. 10,133, na drobne zapomogi mk. 8,560, na wydatki administracyjne mk. 1,256,71. Zwrócono funduszom specjalnym mk. 3,091,09. Razem mk. 66,768,80.

— Mianowanie. Na urząd sędziego w polskim sądzie okręgowym w Łodzi mianowany został mec. Kazimierz Giedroyc z Warszawy.

— Grottger i jego twórczość. W celu uczczenia przypadającej w dniu 13-ym b. m. 50 rocznicy śmierci Artura Grottgera, Stowarzyszenie Artystów—Zwolenników Sztuk Pięknych urządza w dniu 16 b. m. (niedziela) o godzinie 8 m. 30 w lokalu własnym (Piotrkowska Nr 71) odczyt, który

wyłosi prof. W. Piaskowski na temat „Grottger i jego twórczość”.

— Z T-wa „Uczelnia”. Zarząd T-wa „Uczelnia” przypomina członkom, że w poniedziałek, 17 grudnia r. b. w gmachu gimnazjum polskiego, przy ul. Nowo-Cegielnianej Nr 9, o godz. 6 i pół wiecz. odbędzie się ogólne zgromadzenie członków.

Porządek obrad obejmuje: 1. Zagajenie, 2. Wybór Prezydium Zgromadzenia, 3. Sprawozdania: sekretarza, skarbnika i Komisji rewizyjnej, 4. Wybory 4-oh członków zarządu, 5. Wnioski członków.

— Ze Stow. Nauczycieli Chrz. Najbliższe posiedzenie członków Sekcji elementarnego nauczania odbędzie się w sobotę, dnia 15 b. m., o godz. 8 wiecz.

Na porządku obrad umieszczone będą:

1) Rysunek a rozwój umysłowy dziecka, red. p. Piaskowskiego i 2) wybory dwóch członków z pośród nauczycielstwa elem. do zarządu II Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Łodzi.

— Złoto i papiery. W związku z ogólnym spadkiem cen, spowodowanym wzięciami pokojowymi, nastąpił także spadek cen złota o 50—60 procent; podniosły się natomiast papiery wartościowe, na które urządził już spekulanci „pasek”.

— Trepy dla biednych dzieci szkolnych. W początkach przyszłego roku następną partią biednych dzieci szkół miejskich zaopatrzona będzie w trepy. W celu zdobycia środków na zakup tychże projektowane jest urządzenie kwesty ulicznej.

— Ze związku kobiet pracujących. Zarząd związku katolickich kobiet pracujących krząta się około otwarcia świetlicy dla kobiet pracujących w domu, a nie posiadających oświetlonego i ogrzanego mieszkania. Świetlica mieścić się będzie w ogrzanej i oświetlonej sali, gdzie ubogie pracownice będą w możności zajmować się pracą zawodową.

— „Handel i przemysł w dawnej Polsce”. W Stow. pracowników handlowych m. Łodzi (Aleja Kościuszki 21), odbędzie się jutro o godz. 8 m. 30 wiecz. odczyt, który wygłosi p. Henryk Baumgarten na temat „Handel i przemysł w dawnej Polsce”.

— Ostatnia posługa. Wczoraj, o godzinie 8-iej rano nastąpiło wyprowadzenie zwłok s. p. Bronisława Pstragowskiego, obywatela ziemskiego, z dworca drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej na stary cmentarz katolicki. Zwłoki eksportował ks. kanonik Karol Szmideł.

Ciało złożono w grobie rodzinnym.

— Zebranie nauczycieli żydów

W sobotę, dnia 15 b. m. o godz. 8 wiecz. odbędzie się w lokalu własnym nadzwyczajne ogólne zebranie członków Stow. nauczycieli żydów. Porządek obrad przewidziano 1) kasa pożyczek oszczędn., 2) sądy koleżeńskie, 3) wolne wnioski.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Cegielniana 63.)

— Dziś, o godzinie 7 i pół „Sterzy i młodzież”, komedja w 3 akt. Al. Hajo.

— Jutro, w sobotę, o g. 4 pop. po cenach najniższych dla młodzieży „Jadusz Kosiński”, dramat historyczny w 6 akt. Zofii Wojnarowskiej; wieczorem o godz. 7 i pół „Na sprzedaż”.

— W niedzielę o godz. 3 pop. — po cenach popularnych „Urlop małżeński”; wieczorem o godz. 7 i pół „Na sprzedaż”.

Z teatru.

„Na sprzedaż”, sztuka w 4 ch aktach Jana Adolfa Hertza.

Gdyby wczorajsza premiera była jedną z pierwszych sztuk początkującego autora, to zaznaczałoby w krótkości, iż jest to utwór chybiłoby, należałoby zarazem autora zachęcić, by nie zrażając się tą pierwszą nieudaną próbą, pisał dalej, a może z czasem, z tych zapowiadających się pierwowciami powstać rzecz dobra.

O p. Janie Adolfie Hertzu powie dzieć tego nie można. Autor wczorajszej premiery już przed piętnastu laty w swoich jednoaktowych utworach zapowiadał się bardzo obiecująco, obecnie zaś ma z sobą kilka poważniejszych utworów scenicznych, jak: „Młody las”, „Książę Józef” itp., tem większe zatem zdziwienie budzi pojawienie się na scenie sztuki, skonstruowanej tak prymitywnie.

Gdyby nie obecność autora w teatrze, byłby skłonny przypuszczać, iż bez jego wiedzy wydobyto poroniony utwór i wbrew jego życzeniu ujawniono to, co powinno spożywać na dnie jego biurka.

Ukazanie się jednakże p. Jana Adolfa Hertza na scenie po akcie drugim uprawnia mnie do postawienia mu przedewszystkiem zarzutu z braku wszelkiego samokrytycyzmu, a następnie pominawszy szereg wad, jak np. brak wszelkiej akcji na scenie, nagromadzenie najnieprawdopodobniejszych sytuacji, ulepianie z masy papierowych postaci itd. itd., do pokłócenia się z nim o tendencję sztuki.

Co bowiem p. Jana Adolfa Hertza upoważnia do ośmieszania pewnych tradycji rodów naszych i do przedstawiania większości ich członków za szubrawców, sprzedających swe przekonania i oddających swe córki lub siostry płacącemu więcej?

Gdyby sztuka p. Jana Adolfa Hertza p. t. „Na sprzedaż” napisana była z większym talentem, z większą znajomością sceny, nazwał bym ją musiał niebezpieczną, — na szczęście jednak, to, co urzeliśmy wczoraj uważać należy tylko za wielce pretensjonalne a... poronione.

Artyści nasi, jakby odczuwając, iż może dobra gra sztukę uratuje, z małymi wyjątkami, grali nader starrannie i pomysłowo, a już prawdziwą niespodzianką sprawiła wszystkim p. Adamówna, dając jednolity, wykończony do najdrobniejszych szczegółów, charakterystyczny typ służącej Katarzyny i grając z rozmachem wielkiej artystki. Roli tej p. Adamównie szczerze powinszować należy.

Na plan drugi wysunęła się p. Falecka w roli pensjonarki Marcji. — Wprowadziła jej Marcja nie miała naturalnej prostoty i naiwności piętnastoletniej panienki, jedno i drugie jednakże b. dobrze „robiła”, a w scenach lirycznych była bez zarzutu.

Niewdzięczną rolę Józefa dykretnie grał p. Woskowski, tuszując niejednokrotnie zakusy autora, co na dobro tego artysty zapisać należy.

Bardzo ładną sylwetkę stryja Adama dał dyr. Stanisławski — w rolach konwersacyjnych jest on nieporównany.

Z ogromnym umiarem grał p. Staszewski Piotr Stefaniaka. Artysta ten ma piękną przyszłość przed sobą.

Pp. Trembińska i Sachnowska czyniły, co mogły, by w zapożyczonych postaciach teatru nowe życie — ale, niestety, napróżno, chociaż nie z ich winy.

W drugoplanowych rolach wyróżniły się pp. Orsetti i Sokolska.

Za staranną reżyserję autor powinien być wdzięczny dyr. Stanisławskiemu.

St. K.

Z Warszawy.

Konferencja ks. ks. biskupów. — Delegacja krakowska. — Klub pracy narodowej. — Pogrzeb rektora.

W konferencji ks. biskupów, jaka się odbywa pod przewodnictwem ks. Arcybiskupa Krakowskiego uze stnięto biskupi: ks. dr. St. Dzito wiecki, ks. A. J. Nowowiejski, ks. Kaz. Ruskiewicz z Warszawy, ks. prałat Zenon Kwiek, przedstawiciel biskupa sandomierskiego, ks. prał. Kulicki, nadto w charakterze konsultorów: ks. infułat Przechadzki z Łodzi; ks. prałat Owczarek, ks. prał. Szeląg, ks. kan. Kwiek, ks. prał. Gajkowski, wreszcie ks. prał. dr. Czesław Sokółowski. Treścią narad są sprawy kościelne, szkolne i społeczne w okrębie prowincji warszawskiej.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urządowe)

Wielka Kwatera Włoch, 13-go grudnia.

Zachodnia widownia wojny

Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

Od Dixmuiden do Lys i na południe od Scarpe od czasu do czasu wzmożona akcja artyleryjska.

Na wschód od Bullecourt wojska nasze wydarły anglikom kilka schronisk i wzięły 6 oficerów i 74 szeregowców do niewoli.

Między Moeuvre a Vendhuile walki działowe, które już pod wieczór były ożywione, zaogniły się dziś rano. Również na północ od St. Quentin wzmożony ogień.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

W związku z petycjami wywiadowcami ożywiła się w poszczególnych odcinkach działalność ogniowa.

Wschodnia widownia wojny

Stosownie do umowy w obwodzie, podlegającym rozkazowi generała-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego, rozpoczęły się dzisiaj rokowania w sprawie zawarcia zawieszenia broni, które ma zastąpić obecną przerwę w działaniach wojennych.

Front macedoński.

W Iuku Czerny wzięto do niewoli w drobnych przedsięwzięciach pewną ilość Włochów i Francuzów.

Włoska widownia wojny.

Wśród śniegu i mgły działalność bojowa pozostawała nieznaczna.

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Więści z Rosji.

Zamordowanie cara.

"Times" dowiaduje się z poselstwa rosyjskiego w Waszyngtonie, że krąży tam pogłoski, iż b. car Mikołaj II został podobno przez wartowników swoich zabity.

Nowy rząd w Kijowie.

Biuro Reutera komunikuje: Pod przewodnictwem byłego członka Dumy państwowej, Chieriamowa, w Kijowie południowo-zachodni korpus kosacki utworzył własny rząd. W skład nowego rządu wchodzi również Makarenko, Kurnowko i Kezow. Rząd ten zamierza opublikować proklamację, dotyczącą jego polityki. Proklamacja ta zostanie opracowana w związku z radą ukraińską. Oddziały kosackie Kornilowa walczy u porczywie. W tygodniu ubiegłym jedna z walk toczyła się od rana do wieczora. Z Petersburga wyruszyły pociągi opancerzone i wagony lazaretowe.

Rosja rozwiąże armję.

Dzienniki rosyjskie donoszą, że po zawarciu pokoju rząd maksymalistyczny rozwiąże armję rosyjską.

Już teraz pozamykano szkoły wojskowe.

Pisma wyrażają nadzieję, że za przykładem Rosji rozbreją się również i inne państwa.

Przebieg rokowań.

Pet. Ag. Tel. donosi: W dniu 28-ym listopada w nocy nasza delegacja pokojowa, stosownie do umowy przybyła do Brześcia Litewskiego, gdzie w dniu 20 listopada w południe zastała delegację niemiecką.

Prócz upoważnionych przez Radę komisarzy ludowych przedstawicieli partji politycznych w delegacji naszej brali udział wojskowi przedstawiciele armji i floty, aby złożyć niezbędne wyjaśnienia. Co do niektórych punktów porozumienie osiągnięto zaraz na pierwszych posiedzeniach. Prasa burżuazyjna rezygnowała o rzekomem niepowodzeniu tych pertraktacji, jednakże została

niemila rozczarowana. Klamiwe doniesienia zostaną zdemaskowane. Wymysły o ewakuacji Petersburga, odstąpieniu Finlandji, cofnięciu frontu o 100 wiorst, należy się przez każdego zostana ocenione.

Rosyjska delegacja zaproponowała tygodniową przerwę w pertraktacjach o zawieszenie broni w tym celu, aby jeszcze raz zwrócić się do sojuszników i jeszcze raz wezwać żołnierzy i proletarijusz do wywarcia stanowczego wpływu na bieg wypadków.

Postanowienie to zostało wykonane.

Rada komisarzy ludowych zaproponowała krajom sojusznicyz wzięcie udziału w pertraktacjach pokojowych, jednak odpowiedzi żadnej nie otrzymała; odpowiedzialność spada na koalicję.

Rosyjska delegacja odjeżdża, aby w dalszym ciągu prowadzić pertraktację o zawieszenie broni, odjeżdża wsparta na moralnej sile zwycięskiej rewolucji robotników i chłopów, odjeżdża, aby zmusić do milczenia armaty i karabiny na całym froncie od morza Bałtyckiego do Czarnego.

Delegacja rosyjska doprowadzi do końca rokowania o zawieszenie broni i będzie postępowała tak, jak rozpoczęła: nie jako ten, co się poddaje, lecz jako upoważnieni przedstawiciele kraju uczciwego narodu, ku któremu zwrócone są oczy wielu i wielu milionów robotników i żołnierzy.

Zebranie konstytuancy.

Podług doniesień z Petersburga, wiadomy jest wynik wyborów do konstytuancy mniej więcej w 150 okręgach. Aczkolwiek pierwsze zebranie konstytuancy nie mogło się jeszcze odbyć, to, podobno, cała Rosja świętuje wtorek tego tygodnia, jako dzień, w którym się zbiera konstytuanta.

Rewolucyjny komitet wojskowy wzywa robotników i żołnierzy do masowej demonstracji masowej pod hasłem:

Przez z kadetami!

Przez z Kaledinem i Kornilowem!

Przez z burżuazją!

Niech żyje władza Rad!

Ziemia, fabryki i banki dla narodu!

Telegramy.

Kandydat na prezesa ministrów.

SZTOKHOLM, 13.XII.—„Wola Naroda" donosi, że w razie dojścia do skutku gabinetu koalicyjnego, najpoważniejszym kandydatem na prezesa rady ministrów będzie były minister relnictwa, Czernow.

Lenin i Trocki zamierzają stać u steru rządu tylko w okresie przejściowym, później zaś ustąpią, gdyż pragną zająć się przeprowadzeniem rozmaitych wewnętrznych zagadnień życia rosyjskiego.

Kandydatura Czernowa ma tem więcej szans, że popiera ją usilnie Lenin, gdyż przychylił się on wiele do zwycięstwa bolszewików.

Pozatem Czernow posiada duże wpływy i nie byłby zbyt usilnie zwalczany nawet przez swych przeciwników politycznych.

Przez z marksizmem.

GENEWA, 12 grudnia. Donoszą tu z Paryża, że w partji socjalistycznej francuskiej powstała grupa, której hasłem jest: „Przez z marksizmem”!

Grupa owa zamierza zerwać z międzynarodówką i prowadzić agitację w kierunku „braterskiego spójności klas”.

Do grupy tej wstąpił między innymi Albert Thomas.

Rozkład w armji włoskiej

LUGANO, 13 grudnia. Dzienniki włoskie donoszą o licznych procesach żołnierzy, oskarżonych o nieposłuszeństwo względem zwierzchników. Procesy te kończą się zwykle masowym stosowaniem kary śmierci.

W ciągu ostatniego tygodnia w samej Genui wykonano 30 takich wyroków.

Zaledwie kilka spraw skończyło się skazaniem oskarżonych na 16 i pół lat ciężkiego więzienia.

Sprzeczne interesy.

KOPENHAGA, 12.XII.—Donoszą tu z Londynu, że projekty amerykańskie usadowienia się na stałe na wyspach Azorskich, chociaż stanowią one własność Portugalji, wywołują w całej Anglii żywe zaniepokojenie.

Drugim powodem do niezadowolenia jest ta okoliczność, że Ameryka uzależniła wystąpienie większych sił do Europy od zgody koalicji powierzenia naczelnego dowództwa generałowi amerykańskiemu.

Rewolucja w Boliwji.

GENEWA, 13 grudnia. Agencja Havasa donosi z La Paz:

W Boliwji wybuchła rewolucja. Rząd ogłosił stolec w stanie oblężenia.

Ostrze przeciw Japonji.

BERN, 13 grudnia. Ostatnie dzienniki japońskie, jakie tu doszły, zawierają ostre, aczkolwiek przybrane w spokojną formę, wycieczki pod adresem Stanów Zjednoczonych. Tak naprzykład wpływowy „Nippon Ciobi Nippondzin" pisze:

Ameryka posiada, naturalnie, inne cele wojenne na widoku, aniżeli te, które podaje do wiadomości publicznej. Polityka jej nie schodziła nigdy z raz wytkniętej linii. Oczywiście są teraz tak silnie zwrócone w kierunku Chin, jak dotychczas nie były nigdy.

Nietylko sama Ameryka zainteresowana jest w Chinach, ale ona najbardziej intensywnie prowadzi swoją pod tym względem politykę. Ze wszystkich zaś rywalów najgroźniejszym wydaje się jej Japonja.

Dlatego też nie bądziemy dalecy od prawdy, twierdząc, że w wojennych celach Ameryki ukrywa się ostrze, skierowane przeciwko Japonji.

Wzmocnienie armji angielskiej.

ROTTERDAM 13-go grudnia. „Nieuwe Rotterdamsche Courant" donosi z Londynu: Z naprężeniem oczekiwana jest decyzja rządu angielskiego w sprawie wzmocnienia armji. Niehelson nie uważa za prawdopodobne ani podwyższenia wieku poborowego, ani wprowadzenia obowiązkowej służby wojskowej w Irlandji. „Times" informuje, że rząd postanowił postąpić w interesach kraju, o ile tylko można, pomocą cudzoziemców z krajów zaprzyjaźnionych, których liczba w Anglii przekracza 100.000, z czego 40.000 w samym Londynie.

Skład nowego gabinetu.

LIZBONA, 12.XII. Nowy gabinet posiada skład następujący: Przewodnictwo, sprawy zagraniczne i wojna—Sidonie Paes, wewnętrzne—Machado do Santos, oświata—Alfredo Magalhaes, sprawiedliwość—Mora Pinto, roboty publiczne—Feliciano Costa, marynarka—Orestes Branco, handel—Xavier Esteves, skarb—Santos Viegas, kolenje—pos. Tamagnia Barbosa.

Mowa ministra Orlando.

W parlamencie włoskim prezes ministrów, Orlando, odczytał oświadczenie ministerjalne, w którym powiedział:

Nasza sytuacja militarna, której całą zatrważającą trudność zobrazowałem na posiedzeniu w dniu 14 listopada, w ciągu grudnia polepszyła się znacznie. Jakkolwiek jest ona jeszcze poważna, to jednak porównanie wykazuje, jak okropny czas przeżywalimy. Można powiedzieć nawet, że utrzymanie Iuku Plave w tak niezwykle niekorzystnych okolicznościach stanowi fakt, którego wartość militarna i moralna jest nieobliczalna. Serca nasze napełnia wzruszenie i entuzjazm, gdy zważymy, że zastęga i część w tym względzie przypadają synom naszym, żołnierzom Włoch. Wszystkie wydarzenia i okoliczności złożyły się przeciwko nim. Wyczerpanie fizyczne po trudnym odwrocie, liczebna przewaga dumnych ze zwycięstwa nieprzyjaciół, miazdząca potęga artylerji przeciwnika, zaimprovizowane przygotowanie naszych urządzeń obronnych i sprzyjająca nieprzyjacielowi pora roku—wszystkie te przeszkody zostały przez żołnierzy naszych pokonane z energją.

Prezes ministrów uszylił następnie przegląd sytuacji gospodarczej kraju, podkreślił olbrzymie trudności, spowodowane ogólną wyższką cen, oraz większe jeszcze niebezpieczeństwo, wywołane zupełnym brakiem najniezbędniejszych artykułów żywnościowych.

Następnie zaś powiedział: W warunkach owo, wytworzone przez wojnę nie ulegną bezwzględnie zmianie przez sam fakt pokoju. Najprezyszy środek zasadniczy polega na tem, by wytwórczość w kraju wzmocnić, a przynajmniej nie redukować jej, następnie zaś na tem, by ograniczyć, a przynajmniej nie zwiększać spozycia. Finanse nasze dały podziwu godny dowód odporności. Prostota w prowadzeniu życia i ograniczanie się każdy obywatel pożytuje za swój obowiązek. Orlando zapowiedział cały szereg zarządzeń w tym względzie.

Sz. Prenumeratorów w naszych, zalegających w opłacie, prosimy o uregulowanie rachunków.

LEKCJE TANCA.

Do organizujących się na grudzień i styczeń kompletów zamkniętych mogą przyjąć jeszcze kilka osób.

Bliższych informacji zasięgnąć można w g. między 8 a 7-mą

WITOLD LIPINSKI.

Cegielniana 10. ————— Cegielniana 10.

Telegramy własne

Zaniechana akcja pokojowa.

BERLIN, 13.XII. (w.). Urzędowo. Według doniesienia biura Reutersa z Londynu, które dotychczas figurowało jako komunikat prasowy — Balfour, na zwrócenie doń zapytanie jednego z posłów, czy rząd brytyjski otrzymał od rządów państw centralnych propozycje pokojowe i czy może udzielić w tej sprawie wyjaśnienia — odrzekł co następuje: „Ponieważ komisarze ludowi w Petersburgu uważali za stosowne opublikować raport poufny ambasadora w Londynie, nie widzę żadnych przeszkód, aby wyjaśnić, że rząd Jego brytyjskiej Mości, za pośrednictwem pewnego neutralnego dyplomaty, otrzymał we wrześniu 1917 ze strony Niemiec zawiadomienie, iż rządowi niemieckiemu byłoby przyjemnie przesłać rządowi angielskiemu oświadczenie w sprawie pokoju, na co rząd brytyjski odpowiedział, że gotów jest przyjąć do wiadomości wszelkie oświadczenia, jakie by rząd niemiecki zamierzał poczynić, i że pragnie porozumieć się w tej sprawie ze swymi sprzymierzeńcami. Otóż rząd angielski poinformował o tej propozycji rządu Francji, Włoch, Japonji, Rosji i Stanów Zjednoczonych, jak również o swej odpowiedzi na nią.

Na to nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi, tak również nie nade-

słano nam już żadnych dalszych oświadczeń w tej materii“.

Do powyższego należy dodać, że w początkach września rząd niemiecki, za pośrednictwem pewnego neutralnego mocarstwa otrzymał zapytanie dyplomatyczne w sprawie niemieckich celów wojennych. Zapytanie to było tego rodzaju, że według uchwał międzynarodowych, nie ulegało najmniejszej wątpliwości, że wystąpienie to nastąpiło z wiedzą rządu angielskiego. Poza tem można było z całą stanowczością przypuszczać, że i gabinet angielski porozumiewał się w tej sprawie ze swymi najpoważniejszymi sprzymierzeńcami i uzyskał ich zgodę.

Rząd niemiecki zasadniczo gotów był udzielić odpowiedzi. Nadarzyły się po temu dwie drogi: pośrednia lub bezpośrednia. Przeciwno odpowiedzi za pośrednictwem mocarstwa neutralnego przemawiało przekonanie, że wszelkie jednostronne oświadczenia w sprawie stanowiska Niemiec, będzie kępowało politykę niemiecką, odpowiedź zaś bezpośrednia, przez usta jakiegoś męża zaufania, wydawała się bezcelowa.

Dalszy rozwój wypadków wywołał wśród rządu niemieckiego przekonanie, że po stronie przeciwników naszych nieuczyniono nie, aby tego rodzaju bezpośrednią odpowiedź umożliwić. Wyrażoną przez Balfoura gotowość rządu angielskiego do przyjęcia oświadczenia rządu niemieckiego,

go, dopiero przez niego samego została zakomunikowana w Izbie niższej. Ze strony Niemiec dalszych kraków w sprawie tej nie oczyniono.

Loteria Legionów Polskich.

VI klasa. 2-ji dzień ciągnięcia.

500	10,000	№ 2677
1000	5,000	№ 5699
2000	2,000	№ 25327
500	500	№ 9403 13340 15800
16547	16643	22778 27130 23389 31226,
10910	12999	14938 15901 16640 20364 20467
21632	21903	22110 32189 23230 23708 28245
28995	29949	31402 31578,
Po mk. 150 Nr. Nr.1		
81	20	40 43 67 93 108 222 42 78 301 90 460
54,	1060	119 204 83 334 94 96 402 18 63 514
26	27	85 612 22 26 44 56 69 81 754 807 20 29
75	903	63,
82	86	94 461 83 534 54 85 95 6C2 707 60 831
77	34	950,
345	510	18 53 81 645 720 25 812 979
89	933	45,
408	14	73 559 88 89 651 713 28 823 42 50 925
55,	6022	60 133 34 49 84 92 215 73 428 72
82	534	40 691 778 806 41 99 923 30 59 69,
72	425	36 81 93 668 708 802 33 64 67 92 909
47,	8009	23 33 80 88 113 53 97 253 329 31
38	453	513 24 27 678 98 782 94 821 49 51 54
963,	9046	111 48 94 289 96 342 5 4 435 54 94
554	95	678 86 777 954 84-
10071	72	102 18 32 88 209 63 94

306	418	21	37	14	43	94	99	512	664	709	10	21		
88	71	901	19	48,	11006	32	82	114	245	46	314	20 443 67		
509	25	85	48	61	602	705	30	42,	12008	83	91	147 243 69 70 415 511 15 89		
612	83	720	40	42	58	81	836	920,	13117	28	41	53 250 75 319 41 417 99 526		
605	26	51	609	29	40	54	808	911	14079	238	57	90 390 427 66 83 514 77		
697	71	5	33	36	82	89	15093	129	34	69	235	93 315 18 66 89 93		
99	427	88	547	98	647	709	808	13	16	71	16004	13 44 101 47 77 321 70 82 85 419		
50	54	78	33	91	94	547	76	80	629	95	98	700 83		
86	800	16	17	939	60	83	17013	71	83	89	133	207 8 34 89 91 357		
87	98	414	71	76	578	757	67	90	809	17	965	18035	52 111 50 84 221 374 66 74 414 55	
97	532	55	60	622	28	54	84	773	809	17	96	965	19009	20 57 58 78 92 158 359 409 51508
656	729	31	61	93	841	63	71	928	78	20066	219	349 462 510 42 612 13 22 735		
48	842	49	70	988,	21008	14	124	54	83	295	98	341 459 72		
508	26	31	639	61	715	37	86	806	41	42	955	22051	80 86 157 87 228 40 58 307 23 67 81	
94	411	16	26	30	43	70	76	82	528	55	67	64	97	
98	759	845	82	906	39	49	74	23025	264	337	445	97 518 47 64 91 603		
716	48	800	38	60	90	953	76	97	24046	86	127	94 234 89 307 9 28 54 415		
20	41	43	548	640	730	33	874	85	972	74	84	25066	95 127 60 220 38 358 70 443 49	
522	88	657	752	820	38	522	922	23	26056	92	128	63 353 485 536 85 610 43		
65	92	97	745	53	94	822	50	902	34	27045	109	66 70 381 557 84 95 626 84 88		
767	939	41	45	28028	107	20	208	24	81	95	328	59 93 487		
577	681	771	837	913	31	55	29091	162	85	204	438	93 503 24 45 623		
757	803	49	52	901,	30018	21	64	93	97	219	68	309 23 91 89		
520	22	73	602	26	48	56	57	90	94	714	47	75 811		
60	76	31142	235	60	318	26	64	424	81	550	664	7 2711 41 76 819 33 48 60 907 17:		

Na rzecz Domu Sierot, Północna 38.
Kawiarnia „W ogrodzie zimowym“
 w Odeonie, Przejazd 2.
 Od 12—16 grudnia włącznie od godz. 4-ej po południu
Codziennie kabaret artystyczny.
Wyborna orkiestra.
 W piątek, d. 14 b. m. od 4—7 po poł. przedstawienie
Dzieci dla dzieci.
Wejście 1 mk. Dzieci 50 fen.

Nowa Gazeta
 pismo reprezentujące hasła demokracji polskiej
 i dążenia obozu niepodległościowego
 wychodzi **dwa razy** dziennie,
 pod redakcją: **Bohdana Straszewicza**, —
 wydawane przez Tow.: Firm Kom. **GUSTAW**
GRZYBOWSKI i S-ka.
 Prenumerata wynosi: w Warszawie Mk. 3 mies.
 na prowincji . 3.75 „
 za markami . 5. „
 za granicą . 5. „
 Adres administracji i redakcji: **Warszawa,**
Szpitalna 12.

Magistrat poszukuje dla fabrykacji chlorku odpowiedniego **lokalu**.
Sala potrzebna około 60 metr. □ przestrzeni
i 5 metr. wysokości
 z połączeniem do sieci Elektrowni w przybliżeniu 120 amperów, oprócz tego mały magazyn i kantorek, Potrzeba wody — wynosi około 8 kub. metr. dziennie
 Prosimy o składanie dokładnych ofert w Wydziale Kwaterunkowym Magistratu (Nowy Rynek 14)

Magistrat
Wydział Kwaterunkowy.

Nowo utworzony magazyn obuwia
W. Rybicki, ulica Dzielna 5,
 poleca gotowe obuwie: damskie, męskie, solidnej roboty; obustalunki wykonywane podług najnowszych fasonów po cenach przystępnych.
Pracownia dla wszelkiej reparacji na miejscu.

Ogłoszenie.
 Osoby, lub firmy, mające pretensje do zwrotu kosztów, wyłożonych za oświetlenie, lub ogrzewane lokali wojskowych, proszone są o natychmiastowe piśmienne zgłoszenia swych pretensji do Wydziału Kwaterunkowego Magistratu (Nowy Rynek Nr. 14),
Magistrat,
Wydział Kwaterunkowy.

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe
na zastaw ruchomości
(Lombard Akcyjny)
 Oddziały Łódzkie: **I Zachodnia 31, II Pasaż Mejera Nr. 11** (róg Sienkiewicza 23).
 zawiadamiają, iż **10 stycznia 1918 r.** i dni następujących odbywać się będzie w sali licytacyjnej przy ulicy Zachodniej № 31
LICYTACJA
 celem sprzedaży zastawów nieprolongowanych we własnym czasie, a zastawionych w Oddziale I Zachodnia № 31 i w Oddziale II Pasaż Mejera № 11 (róg Sienkiewicza 23). Podczas licytacji prolongata zastawów, wystawionych na licytację, przyjmowaną nie będzie. Wykaz numerów zastawów, podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w „Nowym Kurjerze Łódzkim.”
Procent należy już wpłacać.

Nauczycielka muzyki
 udziela lekcji, przygotowawia do szkół muzycznych, sumiennie i niedrogo. Starszym kurs skrócony. Dla pracujących lekcje niedzielne. Oferty pod lit. B. H. 15. do administracji. N. K. Ł.

„Variette“
Caffe „Imperial“
Piotrkowska 17.
 W sobotę, d. 15 grudnia r. b.
Benefis
M. Łukaszewicza
 danem będzie:
Tabor cyganów.
 Program bardzo urozmaicony przez pierwszorzędną siły artystyczne, które zostały zaproszone oraz 2 nowe debiuty.
 Uprzejmię proszę Sz. Publiczność o przybycie punktualnie o godzinie 7-jej wiecz.

Nowo-otwarty
Sklep Polski
Cegielniana 10,
 poleca artykuły spożywcze codziennej potrzeby oraz wysmienite **pierniki.**

Skradziono
konie
 klacz karogniada, kulawa o krótkim wytartym ogonie, w wsi Przyrównicy. Ktoby cokolwiek wiedział o tym koniu, proszony jest o zawiadomienie Jana Błażeńskiego w Przyrównicy, pow. łaskiego za sowitą nagrodą. Ostrzeżga się przed nabyciem. 1

Lekarz-Dentysta
H. Lewita
 Choroby zębów i jamy ustnej. Przyjmuje od 10—2 i od 4—7.
Piotrkowska № 17.

Ważne dla
 cudzoziemców !!!
UDZIELAM LEKCJI
języków:
 polskiego i ro- yjskiego
 oraz literatury
 polskiej.
 Ceny niskie. Łaskawe oferty pod „Polski 100“ w adm. „N. Kurjera Łódzkiego“.
Przyjmuję również tłumaczenia z niemieckiego rosyjskiego i żargonu na stylowy język polski.

Akuszerka
 z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogrodzie, praktykująca 20 lat, przyjmuje Dla pań przyjeżdżających osobny lokal — Piotrkowska 132 m. 14 —

OGŁOSZENIA DROBNE:
Akuszerka Marja Kubička przyjmuje a. Piotrkowska № 199 — 7.

FUTRO BJBROWE do sprzedania; wiadomość ul. Piotrkowska 93, w składzie papieru Petersillego i Szmolkego

Idąc ulicami: Ogródową, Zachodnią, zgubiłem ciepłą skórkową rękawiczkę. Uprasza się łaskawego znalezienie o oddanie na ul. Ogródową № 44 do Ostrowskiego za wynagrodzeniem.

Książki wszelkiej treści, encyklopedje, pisma ilustrowane i gazety kupuję Zofja Tuwin. Zawadzka № 6 m. 10.

Kupię zaraz pianino używane w dobrym stanie. Juljusza № 44. Rozen.

Mebel z kilku pokoi sprzedam oraz kasę ogulotrwałą: Piotrkowska № 139 — 9.

Pianino dobre do sprzedania. ul. Cegielniana 52 m. 18.

Rzeszki, wataliny (tkane), czysto wełniana wata), w różnych gatunkach i kolorach bardzo tanio do nabycia, Łódz Władzewska № 40 m. 10, front II p. na prawo.

Wincenty Oleżyk zgubił paszport niemiecki, wydany z Łodzi.

Zaginęła książeczka wkładowa za № 2786, wydana z Radogoskiego Tow. Poż. Oszczędnościowego. na imię Andrzeja Płocharskiego. 1

Zagubiony paszport niemiecki, fałszywy, wydany w Łodzi na imię Jakób Fawul Kriger. 1

Władysław Fabjanowski zgubił paszport niemiecki, wydany w m. Łodzi, i kartę legitymacyjną na chleb wydaną z II uczątku dla 4 osób i kartę węgla.

Zaginęła legitymacja, wydana dla 3 osób z I uczątku na imię Jana Tomczaka.

Zaginęła legitymacja chlebowa wydana z 6 uczątku, dla 4 osób, na imię Józefata Kowalewskiego